

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

háshoz horzással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igttattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvételnek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz. **Bécsben:** Oppelik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

66. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyiltérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmertetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A régészet kedvelőihez.

A jövő év szeptemberében hazánk fővárosa az óskori történelem egész világon levő barátainak gyűlhelyéül szolgál. E gyűlekezést bizonyára nem világra szóló vendégszeretetünknek, hanem azon körülménynek köszönhetjük, hogy országos muzeumunk óskori tárgyak s eszközökben máris meglehetősen gazdag, s a külföldi szakférfiak figyelmét magára vonta. Azonban a mi már ott van, az még mind csekélység ahhoz képest, a mit a föld anyakeble magába rejt. Ugyanazért országszerte buzogni kezdenek az ügy iránt, mindenféle szakférfiak s egyesületek állanak elő, hogy e még rendelkezésükre álló év alatt kutatásokat eszközölve a világot oly gyűjteménnyel lephessék meg, a mely e téren is becsületére szolgáljon a magyar név s tudomány.

Megyénk területén is számos óskori emlékekkel dicsekvő „lelhely” található, s ugyszólván ezek közül még egy sem volt rendszeres kutatással átbuvárolva. Eddigél még ugyan csak a csurgói, érd-battai s pátkai őstemetőkről volt szó a lapokban, mint olyanokról, a melyek az országos régészeti bizottság által fel fognak ásattatni: azonban ezenkívül még hány oly hely lehet a megyében, mely az országos szakférfiak figyelmét kikerülte ugyan, de a megyebeliek előtt a népégék s hagyományok útján ismeretes. Így teszem fel, a pátkai halomtemetőn kívül, mely kétségkívül bronzkori népek sírhelye, nekem is van egy másik, ennél alkalmasint sokkal régebb koriról, t. i. kőkori népek temetőjéről ugyanott tudomásom, de a melyet még eddig az országos bizottságnak senki sem jelentett be. Az a temető, melyre czélzok a sági rét mellett elterülő hegyeken fekszik, s fenn-

álló s messziről heverő ökröknek látszó köveiről a nép előtt „Süle göbői” néven ismeretes.

Felállított terméskövekkel, — a régészek tudják — kőkori népek szokták halottjaik nyughelyeit megjelölni. S e kövek ép oly temetőt sejtetnek az óskori történelemmel foglalkozóval, mint a melyeket külföldön, különösen Angliában fedeztek fel.

Egyébiránt engem nem csupán azon körülmény, hogy ezen felállított kövek a kőkori temetőkhöz hasonlítanak — birt amaz állítás kockáztatására, hogy a „Süle göbői” sajátképen kőkori temetőt jelelnek, hanem már előttem egy e téren tekintélyes tudós Horváth István is ekként vélekedett. Csak hogy még az ő idejében szó sem levén a történelmet megelőző népek műveiről, ő is történetileg szereplő avar népek temető helyét vélte benne föltalálhatni.

Nagyon jó lenne, ha a halomtemetőt ásató bizottság, e szinte közelben levő, felállított kövekhez is elfáradna, s itt is ásásokat eszközölne, hogy a tény mibenlétét meg lehetne állapítani.

Szinte e kövek szomszédságában vezet egy ugyanazon tudós által rómainak tartott, még most is jól kivehető országot, melynek alkalmasint a Henslmann által is megtekintett „kórákás” gát csak folytatása volt.

A szomszédos lovasberényi határban, a most említett helytől alig negyedórányira, szintén van egy nevezetes hely, a mit felkutatni annál szükségesebbnek vélnék, mivel szintén óskori népek által hányt földvárnak lenni hiszem. Ez a nép által Szüzvárból Szöszvárra rontott nevű, magas hegyormon, maig is jól kivehető árkokatokkal ellátott vármaradvány. — Sokszor voltam régebben ott, de kőnek, a mi épületre mutatott volna seholy nyomát sem leltem.

A régi tó partján, emlékszem rá, gyermekko-

romban magam is számos durva s igen vastag edény-cserepet találtam; római siremlékek, örökké égő lámpák, római s török pénzék szintén nem ritkák: a mi azt mutatja, hogy ez a táj régidőtől fogva a kulturának nevezetes fészke lehetett.

S hány ily vagy talán gazdagabb lelhely lehet még vidékünkön a már ismeretes érd-battai kőbaltákat s hiszem egyéb kőeszközöket is tartalmazó szálhalmot s a csurgai erdőben levő „eresztvég” nevet viselő temetőhelyet nem is említve? Ezt sem én sem az országos régészeti bizottság nem tudhatja, hanem csak az egyes vidékeken lakó, s azoknak természeti viszonyait s népregéit, szóhagyományait ismerő művelt közönség.

De miért hozom én ezt itt fel, s miért nem fordulok tudósításommal egyenesen az országos régészeti bizottsághoz? Azért, mert szeretném, ha megyénk szakférfiai s általában a művelt közönség karolná fel ezen az ő kezében sokkal nagyobb sikerre vezető ügyet. Azért, mert óhajtanám, hogy itt is keletkezne egy oly társulat, mely a megyét régészetiileg átkutatva, önállólag képviselné megyénket ama leendő őstörténelmi congressuson.

A helybeliek sokkal részletesebb s alaposabb kutatásokat tehetnek, mint az oly országos férfiak, kiknek figyelme ezerfelé van igénybe véve. A többi megyék belátták ezt, s mindenféle csoportosulnak s vállvetve művelik e szép sikerrel bíztató teret. Miért ne tehetnék ezt megyénk szülőttei is? Miért nem veszi kezébe az egész ügyet a fejérmegyei muzeum-egylet, melynek gyűjteményei ekként sokkal nevezetesebb s fontosabb tárgyakkal szaporodnának, mint ha az eddig követett, ajándékba nyert tárgyak gyűjtésében fáradozik.

Azonban nem folytatom tovább. Ez alkalommal

TÁRCZA.

Szinpad a világ....

Szinpad a világ, színmű rajt az élet,
Melyben rosszul van osztva a szerep;
Itt játsza a bün rabja az erényest,
S megcsalatik, ki igazán szeret.

Öröme bánat, homály jö a fényre,
Nappalra éj, virágra hervadás,
Fátyolt von a családás a reményre
S minden szerepnek vége meghalás.

Körmives Imre.

A halász menyasszonya.

Németből fordította: Klökner Ede.
(Folytatás.)

II.

A nyár elmúlt, ugyszinte tovaszállt az ősz is a tengerpart magányos vidékéről, maga a zord tél is messze a távol dél felé folytatá egykedvű vándorlását és beköszöntött teljes pompájával ismét a kedves tavaz, habár e tájon kellemesség és bájban nem oly gazdagon, mint Dél-Németország és Olaszhon ege alatt.

A házak ablakait kitárni lehetett már, bebocsátandó az üde, kellemes tavaszi levegőt, a melyet oly

hosszan nélkülözni voltak kénytelenek; a kis mezők a házak mellett, melyeket kertnek csufoltak, ismét kiteríték világos-zöld szőnyegüket és az örökös hózivatar helyett langyos arany esőt hinte a tiszta ég a csendesen fénylő tenger színére; a hulámok nem zajlanak már vad szelek felkorbácsolása alatt; hanem szeliden és gyengéden csókolgatták a langyos partot. — Jenny lakában azonban ez idő alatt nagy változások történtek a hárfá rég elhagyatottan állott már, hurai elhangolva s részben lepattanva lógtak le róla. Az öreg Konrád, Jenny nevelőatyja már a tavál ősz óta súlyos betegen fekszik, már feloszlásához közeledik. Jennynek kell a beteget folytonosan ápolni, mert a faluban nem kaphatott senkit, ki neki segítségére lehetett volna, a mennyiben mindenki saját ügyei- és bajaival volt elfoglalva, ép hasonló körülménynek tulajdonítható az is, hogy Arnoldot ritkábban láthatá mint azelőtt.

A házikó, melyben az öreg lakott, két szobából állott, egyik jobbra, ez volt Jennyé, a két szobát egy kis konyha választá el egymástól. Az öregnek balfelén levő szobáskája igen szerény butorzatból állott. — Jobbra, közvetlen az ajtó mellett állt az ágy, mellette egy faszekrény, a szoba közepén pedig egy gömbölyü asztal, melyre a különféle orvosszerek helyezvék, két székkal körülötte. Az ablakon, — honnan a kilátás épen a tengerre nyillott — sárga madárkalitka állott egy kis kanári madárral s mellette egy ifju rózsató. A szobába a délutáni napnak gazdag aransugarai lövelének. Kinek alkalmá volt már nehéz beteg vagy mégtöbb, halálához közelgő beteg szobájában időzni, annak nem leend is-

meretlen a benyomás, melyet a betegszoba a környezetre gyakorol. — A halk és gondos léptek a zavarban keresztül, hogy az a beteg szunyadását meg ne zavarja, a beteg gyakori gyanus kérdései, valjon reggel vagy este van e, majd ismét mozdulatan nyugodtsága, mialatt képzelete egészen más felé, távol vidékre vagy személyekre irányul, a csendet nem ritkán a beteg fájdalomcsikarta hangos felkiáltásai zavarják meg, mint egy borzasztó álom, mely a valóság tudatára megretten, — mondom, a ki midezeket egyszer tapasztalta, az talán képes beleérezni magát ama helyzetbe, melyben Jenny volt, a mikor ép az ablaknál némán és mély gondolatokkal elfoglalva ült s a tenger tükrét vizsgálá. Az ablakban levő rózsá, ugyszinte a kalitkában levő madár fájdalomteljes pillantást vetének urnőjükre, s mintha vigasztalnák: „Érezzük és osztjuk mi is fájdalmadat, kedves szomorú leányka; mi mind csak jövevények vagyunk ez országban, elválasztva testvéreink s szereteteinktől s sóvárogva kívánczoznánk innen el, oda a mi igazi kedves hazánkba, honnan minket akarattunk ellenére szakítottak el.” A magányos leányka mély bánatában nem tudta könyeit tovább visszatartani és hangos zokogásban tört ki.

— Jenny! — kálta egyszerre az öreg, a néma csendet megzavarva.

A leányka szép szeméből gyorsan törle ki könyeit, sietett kérdezni, mit kíván kedves betege.

— Ne sirj, kedves gyermek, — szóla ő, miközben leányka kezét a magáéban tartotta — jövőd még talán jobbnak ígérkezik, mint valaha gondoltam, én utánam

csak a dolgot megpendíteni volt szándékom, azt hiszem a kiket érdekel ebből is megértettek. Bárcsak megyénk jelesei, nem nézve azt kitől eredt az első eszme — összefogva művelnék e tért, ezáltal egy rövid év eltelté alatt nemcsak megyénknek, de az egész tudományos világnak is hasznos szolgálatot tehetnének!

Öreg János.

Dalegylet alakításáról.

A pesti nemzeti „Dalkör“ mint már e lap múlt számából tudjuk e hó 20-án fog városunkban dalestélyt tartani. A derék egyletnek városunkban érkezése alkalmából lehetetlen, hogy mi is ne gondolkodjunk hasonló egylet szervezéséről.

Örömmel üdvözljük őket, fényes fogadtatásban fognak részesülni mit meg is érdemelnek a derék férfiak. — Mig egyrésztől jöttük s az általuk készített szellemi élvezet felett előre is örvendünk, másrészt pedig ez legjobban tünteti elő e téren nyomoruságos helyzetünket. A szellemi élvezet szeretjük, sőt rajongunk érte, ezen rajongásunk daczára mégis ritkán élvezhetjük, pedig módunkban állana annak gyakoribb élvezése, ha volna tettvágy, ha társadalmi életünk nem lenne ily lazult.

Ha szeretjük a dalt s általában a művészeteket is, nem lehetne e körünkben hasonló egylet alakítani, mely bennünket koronként szellemi élvezetekben gyönyörködtetne?! Igen, lehetne biz alakítani, ha közönségünk körében a dalegylet eszméje a megérdemelt méltatásban részesülne, ha fiatalságunk osztálykülönbség nélkül egyesülne egy dalegylet alakítása végett. E lap hasábjain igen sokszor meg volt vitatva már e kérdés, de csak itt a papíron folyt a küzdelem, csak itt a papír hasábjain rajongtunk az eszméért; az életben, a tettek mezéjén vajmi keveset működöttünk érte. Ne legyen ez így továbbra is, ne engedjük városunkat a szégyenben továbbra is szenvedni, hanem lelkesülve a főváros e derék egylete példáján lépünk mi is a tettek mezéjére. Mily szép lenne ránk nézve, ha a körünkben jövő egyletet egy hasonló helyteli egylet fogadná, nem pirulánk idegenek előtt a felett, hogy városunkban a dal tekintetben még mindig parlag telt találnak.

Éppen alkalmoszerűleg vegye kezébe városunk fiatalsága ez ügyet, hisszük, reméljük, hogy annak tevékeny működése által áldásos eredmény fog létrejönni. Nem fejtetjük most a dalegyleteknek a művészetre hasznos voltukat, mert hisz annak nevezetes s fontos voltáról már mások szakavatottabban szóltak, de annak fontossága már kétségtelen elismert igazság, ép ezért is ajánljuk közönségünk figyelmében annak ápolóját a dalegyletet.

Egy életrevaló, jól szervezett dalegylet városunkra kétségkívül nagy nyereség lenne, társadalmi lazult életünket felvillanyozná s új életre hozhatná. Kihalt, egyhangu társaséletünk igen sokat nyerne általa. — A művészeti érzék fejlesztetnék. Ennyi és más több, fontos érvek szólnak egy dalegylet alakítása mellett városunkban. Ne huzzuk, hallogassuk a dolgot s ne engedjük azon hitnek tért engedni, hogy a szép eszmék valósalása városunkban ifjúságunk egykedvűségén, részvétlenségén hajótörést szenved, hanem lépünk ki a tettek mezéjére.

Vegyük ez ügyet kezükben városunk szakértői s műkedvelői, segítse és támogassa ifjúságunk, akkor mindenesetre a szép eredmény nem fog gyümölcsök nélkül maradni. Adja Isten, hogy szavaink, ne pusztába

nem szabad sirnod, magammal teljesen meg vagyok elégedve, így békén és nyugodtan távozom. Jer ide, ülj mellém és hallgas reám!

A leányka figyelt.

— Lásd, — kezdő az öreg, — sokszor kérdésködtél kedves gyermek! szülőid után, mely kérdéseidre a felettel és felvilágosítással ekkoráig adósd maradtam; figyelj jól: e szekrény itt irományokat tartalmaz, a mik téged mindazokról, mit tudni óhajtl, felvilágosítani fognak. Ha majd szemeim örökre lezáródtak, vedd emó irományokat magadhoz, és ígérd meg, hogy legkevesebb 10 napot még e helyen töltesz, mert legutóbbi levelemre viszonyod felől igen övendetes értesítéseket vettem és még kedvezőbbekre nagyon valószínű kilátásaim vannak, a melyeknek szükség, hogy téged még itt találjanak. Ha azonban az idő alatt sem levelet, sem értesítést nem kapnál, úgy akkor reményem pusztá csalódás volt, rendelkezézzél minden felett, minden a te tulajdonod. — Most pedig ne kérdezz többet és hagyj engem pihenni. — A leányka kezét az öreg még soká a magáéba tartá és szép csendesen elszenderült; keze egyre hidegebb lett, lélegzete elállt; az élet legkomolyabb fátolyképe a halál, titokteljes fátolyát borítá halvány arcára és ő nem volt többé — Eliszonyodva futott a leányka segítségért a szomszédokhoz a midőn ezt észrevette, kik tőlük telhető módon vigasztalni és gyámolítani iparkodának a szegény elhagyott leánykát.

(Folytatása következik.)

kiáltó szavak legyenek, hanem termékeny földre találjanak; de adja az ég azt is, hogy ez legyen ez ügyben utolsó szavunk, melyre azután tett is következzék.

Szigetfői.

Az ipartársulatokról.

Rég elmondottuk már, de újra ismételjük ez alkalmából, hogy a mi iparviszonyaink javulását csak úgy és csak akkor várhatjuk, ha a munkálkodásra kész és a tevékenységre képes iparos elemek együtvé hozatnak és — egymást támogatva — egy compact egésszé tömörülve, mint életképes szövetség léphetnek érdekeik érvényesítése végett sorompóba. Ezen szövetség életbehívása is elodáztatott az ipartársulatok nagy részének megalakulásáig; jelenleg tehát iparosaink anyagi és szellemi fejlődése érdekében nem történhetnek semmi, mert nincs meg azon mozgató erő, mely a működő elemeket törekvéseikben és céljaik elérésében összekapcsolva előbbre vihetné.

Tekintsünk csak szét a vidéken és kutasassuk azon indokokat, melyek a társulást mindeddig hátráltatták. Azt találjuk, hogy a volt czéhek vezetői nagyrészt markukba szorítják a társulást ügyét, és mivel az ipar törvény 83. §-ának végrehajtása eddig nem eszközöltetett, mi sem lehetett könnyebb, mint a volt czéhek vagyon fölött önkényileg rendelkezni és a létező pénzeket egymás között felosztani. — Ezen létező czéhpénzek nagyon sok helyütt szolgálták visszafélésekre, mert vajmi sokan vannak a mostani sanyaru viszonyok között, kik így cskodtak: hogy, ha a törvény értelmében ipartársulattá alakulnak, a pénz és a vagyon ezen új ipartársulatra volna átruházandó, míg ha az új társulást nem eszközölik, a pénz elosztható közöttük.

Ha azonban a törvény értelmében még 1873-ik évi márczius havában határozat volt az illető törvényhatóságok a czéhek vagyonának közhasznú iparczélókra való fordítása iránt, úgy ma már kedvezőbb stádiumban állhatna az iparos-társulási ügy. — Miután pedig ezen eljárás a törvényhatóságok kezdeményezéséből nem várható, a szakminisztérium volna hivatva, érélyes körrendeletben ez iránt szigorú utasítást adni.

Mindnyájunk érdekében kívánatosnak tartanék azonban, ha a kormányközégek minden tekintetben jelelt adnák erélyességüknek, és nemcsak az ipartörvény 83. §-ának hova hamarábbi végrehajtását rendelkezék el, hanem a leghatározottabban utasítanak a köz igazgatási közegeket az ipartársulatok által benyújtott alapszabály-tervezetnek gyors felterjesztése és a minisztériumtól leküldött észrevételeknek vagy helybenhangyásoknak szintén lehetőleg gyors elintézése iránt, mert mindez ideig ezen közigazgatási közegek eljárása okozta az iparos társulásnak legfőbb gátját.

Ha felülről nem tapasztaljuk a szükséges és kellő támogatást iparügyeink körül és ezenfelől a törvény végrehajtását is nélkülözünk kell: vajmi sokáig fog még legelső államférfiaink azon reménye teljesedni, mely szerint a magyar ipar virágzása képezze állami fejlődésünk egyik főtényezőjét!

A tanítók országos egyesülete.

A vértessaljai tanító-egylet ezen év szeptember 9 én tartandó közgyűlésen három fő dolgot vett fel megvitatandó tárgysorozatába: ezek közül első a tanítók országos egyesülése, a második a zsidó tanítók ügye, harmadik az Eötvös-alap. E három tételről megígértém, hogy ismertetéssel egybekötött rövid értekezést fogok e lap hasábjain nyilvánosság elé hozni, annál is inkább, hogy ezáltal a tagok a tárgyat illetőleg nagyobb tájékozással birjanak.

A második egyetemes tanítógyűlés által kiküldött 50 es bizottság ez év május 16-án tartott ülésében vita alá vette a magyarországi tanítók egyesülésének kérdését; Péterfy ur által készített tervezetet az 50 es bizottság elrendelte minden tanító-egylettel tudatni, hogy arra megtévén észrevételeiket, véleményes jelentéseiket 1876. év május elsejéig Simay elnök urhoz Aradra beküldjék.

A tervezet következő: A magyarországi néptanítók egyesülésére legalkalmasabb eszköz a 3 évenkénti egyetemes gyűlés. Ezen intézmény van hivatva leginkább arra, hogy Magyarország néptanító egyleteinek határozatait oly erkölcsi erővel támogassa, melynek hatalma van arra, hogy illetékes helyeken a meghallgatást kieszközölheti.

Az egyetemes gyűlés van hivatva továbbá arra, hogy a nemzettel közölje a néptanítóknak a népnevelés ügyére vonatkozó nézeteit. A néptanítók között az „önsegély elvét“ életbe léptesse, ápolja.

Az egyetemes gyűlés 100 tagu központi bizottságot nevezze ki, mely bizottság előkészítő joggal birna. Ezen bizottság feloszlana 3 albizottságra, u. m.: Az Eötvös-alap kezelő, nevelésügyi és a harmadik a tanítók érdekei és az iskolaügy fölött örökös albizottságra. — Ily alakban való létesítése az orsz. egyesítésnek, óhajtható: 1-ör mert ezáltal a három albizottság által az egész működés szervezve lenne és 2-ör így minden kényszer, alaki nehézség kikerülhet.

Eddig terjednek a tervezet főbb pontjai. Midőn azt megismertetem el is mondom reá nézetemet. — E tervezet nem az egyesületet hozza létre, hanem a mi igen üdvös dolog, az egyetemes gyűléseknek ad biztos sikert, szabályozva azt. Az egyetemes gyűlés megmenti a

másként igen könnyen történhető fiaskótól. A második egyetemes gyűlés, hogy jól sikerült annak köszönhető, hogy a budapesti „Népevelők egylete“ elvállalta az itt tervezett 100 as bizottság teendőit.

És most már menjünk egy kissé tovább, ha a tanító-egyletek nagy többsége elfogadja ezen fent jelzett tervezetet, van-e szükség az egyesülésre. Nincs. Mert az egyetemes gyűlésen nem a külön uton haladó népevelők, tanítók vesznek részt, hanem az egy czélra törekvők tanácskoznak. Megmarad mindegyik önálló-nak, csak a dolgok helyesebb menét nyújtó eszmecserére gyűlnek egybe. Országos néptanítói egyesülés ez idő és körülmények szerint nem szükséges; de igen is szükséges az egyetemes gyűléseknek a Péterfy-féle javaslat szerint szabályoztatni, ezáltal az, meg fog felelhetni úgy a várakozásnak, mint nemes hivatásának. — Hanem ha azt állítom, hogy nem szükséges a néptanítók országos egyesülése, az egyetemes tanítógyűlések szervezése mellett, ugyanakkor állítom azt, hogy felette szükséges volna egy országos tan- és nevelésügyi társulat alakulása. Van tanítórudalmunk, vannak nevelésügyi könyveink, vannak gyakorlati taniszereink, vannak iskoláink, képezdeink, de ezeknek nincs egy központja, honnan élető erőt nyernének.

Vannak áldásos eszmék, melyek a sajtó terén megjelennek, de nincs egy anya, mely azt folytosan éltesse, leszoulunk a térről. Általános a tevékenység a tan és nevelésügyi téren. De hogy e munkásság az eredményel egyenlő arányban legyen, szükséges volna egy oly társulatra, mely különlegesen e tudomány fejlesztését, szervezését, felvirágoztatását tűzné ki célul. Mennyire haladnak a természetudományban? S ezt a magyar kir. term. tud. társulatnak köszönheti a közönség. Hová felemelkedett a szépirodalom s e nagy munka orszolán része a Kisfaludy-társaság.

Szóljak-e a földrajzi, gazdasági stb. társulatokról, hogy ezeknek felemlése még erősebb argumentumot adjon annak bebizonyítására, hogy nemcsak a szükséges, de a józan ész is azt követeli, hogy tan- és nevelésügyi törekvéseink sikeres vezetése végett, okvetlenül fel kell állítanunk „az országos tan- és nevelésügyi társaságot“, ép oly elvekkel és forrásaittal, a minővel van szervezve a „m. kir. term. tud. társulat.“

Nem folytatom tovább e tárgy feletti elmélkedésemet, nem engedve azt meg e lap kerete sem, azonban végül bátor vagyok kinyilvánítani következő óhajomat. Kívánatos lenne, ha tanító egyleteink egy emlékirattal a múltgu közoktatásügyi minisztériumnál kifjtenék egy országos tan- és nevelésügyi társulat felállításának szükségét s ezekután kért a magas minisztériumot, miszerint ilyenek felállítását ajánlaná a tanító-képezdek tanárainak s haszán tanügyi munkásainak és tanítóinak. Vasadi-Balogh Lajos.

Tanügyi tudnivalók.

A budapesti reform. gymn. Értesítőjében olvastuk legközelebb ezen alább írt sorokat (1874/5 ik iskolai évről 4-ik lap). Kedveltséggel vagyunk kénytelenek felemléteni azt, hogy az első osztályba felvett 46 növendék, kik a különböző elemi iskolákból vétettek fel s pedig leginkább kitűnő és jeles bizonyítványokkal a legnagyobb részben megdöböntőleg igen ekevény nyelvtani és számtani ismerettel jönnek át, ép úgy a fővárosi mint a vidéki elemi iskolákból a gymnasiumba. Egy másik baj pedig a „fegyelmetlenség“ Ebből tanulhatnak az igen tisztelt tanító urak és az iskolahatóságok. — E gymnasiumban tanul megyénkbel 16 ifju.

Sajnálattal látjuk az időt sebesen rohanni és a kir. tanfelügyelőség ép nem tesz semmit a múlt évben ígért járási tanfolyamok ügyében a métert illetőleg. Itt lesz ismét az iskolai év s előre nem haladtunk semmit.

Hasznos tudnivalók.

A jelen nyár időjárásai rendkívüliségeit külföldi szaktudósok így magyarázzák: A sarkvidéki légáramlatok túlruralma következtében a légben és a földszínen a hőmérsék felhőtlen ég mellett már majus havában túlemelkedett a normális átlagon, nevezetesen keleti Németország síkjain és a Szarmat síkságon. A magas hőmérsék június 6-ig tartott. — A forró napok hosszu sora szükségkép azt idézte elő, hogy a levegő az európai szárazföld felett rendkívül megritkult; nagy légáramlatok szállottak fel. — Ez által az atlanti oceán felett elterülő hidegebb levegő tért nyert, hogy erővel átözönlött Kelet Európa forró légkörébe s így általános csapadékok és itt ott felhőszakadások keletkeztek, melyek déli Franciaországban és nálunk nagy pusztításokat okoztak.

— Új neme a tometkezésnek. Egy berlini vegyész azt az ajánlatot teszi, hogy a holtesteket cementből készült koporsóba tegyék s a fennmaradt irt hig cementtel kitöltvén, az egészet ismét egy már kész cement fedővel fedjék be. Ez eljárás által a holtestek minde rohadó folyamat nélkül, a mennyiben azoknak összes nedvei a cement által abszorbeáltatnak, egyenesen mumiákká lesznek. Az ily cementkoporsó minden hozzátartozóval és munkával együtt nem kerülne többé egy keményfából készült más koporsónál és mivel a hig cement igen gyorsan szárad, az ily koporsókat

azután ugy, mint az építőköveket, egymásra lehetne halmozni a nélkül, hogy akár a közegészségre, akár pedig a lég- és talajfertőzésre ártalmas befolyással lennének, ezenfelül nem foglalnának annyi tért el, — mi főleg nagyobb városoknál igen jelentékeny tényező — a földmíveléstől és ipartól.

Az első vaspálya megnyitott: Angolországban 1825. évben; Franciaországban 1828., Ausztriában 1830. (Az Ausztriában legelsőbb megnyitott vasut csak lóvonatn vasut volt; Bécsből D. Wagramig a legelső mozdony pályadarabot 1838. júliusban nyitották meg.) Észak-Amerikában 1830., Németországban 1835., Belgiumban 1835., Olaszországban 1838., Spanyolországban és Portugáliában 1843., Olaszországban 1844., Dániában 1844., Németalföldön 1853., Svájcban 1854., Svéd és Norvégiában 1854., Törökországban 1864., Görögországban 1869. évben.

Egyletek és intézetek.

Meghívás. A helybeli tóvárosi olvasókör rendezési közgyűlését folyó hó 20 kán (szent István király napján) d. u. 2 óraker tartja Orsonits Antal vendéglőjében. — A gyűlés tárgyai: Elnöki megnyitó beszéd. Igazgatói, pénztárnoki és könyvtárnoki jelentés a kör szellemi és anyagi haladásáról. Az újított alapszabályok megvitatása. Indítványok, végre tisztujtás.

Tisztelettel kéretnek a helybeli és vidéki t. tagok, hogy ezen az olvasókör jövője iránt oly nagy jelentőséggel bíró tisztujtó közgyűlésen minél nagyobb számmal megjelenni ne terheltessenek.

Székesfejérvárott aug. 16. 1875.

Fekete János, elnök.

Meghívás. „A vértessaljai tanító egyület“ (telekezettélküli) választmányának határozatából van szerencsén a t. közönséget mint a nevelés és oktatástig buzdó és nemeskeblü barátját folyó év szept. 9 kén d. e. 9 óraker Bieskén tartandó együleti közgyűlésre mély tisztelettel meghívni. Bizton hiszszük, hogy becses megjelenésével és hatásos működésével az egyület által kitűzött cél elérését és megvalósítását, mely nem egyéb, mint meggyékben a nevelés és oktatásügynök szolgálni s előbb vinni — elősegíteni kegyeskedik.

Tárgyszorok: 1) Elnöki jelentés. 2) Gyakorlati előadás. 3) I-kolai takarékpénztár, zsidó tanítói ügye, Eötvös-alap. 4) Néptanítók országos egyesülete. 5) Indítványok. 6) D. u. 4 óraker hangverseny. 7) P. Szathmári Károly országgyűlési képviselő felolvasása

Kelt Gyúron 1875. aug. 12. én.

Az elnökség.

Megyei és városi hírek.

Ö Felső uralkodó királyunk születése napját ma üli ünnepélyesen a birodalom lakossága. Városunkban is ma délelőtt teljes díszben folyt le a templomi ünnepély, melyen jelen volt a helyben levő összes katoraság, a tisztek egészen díszben. A megyei, városi törvényszéki tisztikarok is nagy számmal jelentek meg. A főtemplomban Pauer János cz. püspök ur pontifikált díszes segédlettel.

A pesti nemzeti „dalkör“ által a helybeli lövöldében rendezendő hangversenyt kiválólag ajánljuk közönségünk figyelmébe. A műsorozat után itélve mondhatjuk, hogy élvezetes leend ezen estély, mely is a legnagyobb partolást érdemli.

Az önk. tüzoltó-egylet vasárnap délelőtt 11 óraker a városbáz nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyát a f. hó 20 iki ünnepély rendezése körüli intézkedés képezte. Havranek József főparancsnok az ülést megnyitván, felhívta az egyület tagokat, hogy egész befolyásukkal odahassanak, hogy az ünnepély minél fényesebb és látogatottabb legyen. A mi a budapesti vendégek fogadtatását illeti, következő megállapodás történt: reggel a működő tagok teljes felszerelésükkel az örtanyánál sorakoznak és kivonulnak a vasúthoz, a dalkör elé; a megérkezés ideje még nincs tudatva; valószínű, hogy a mintegy 80—100 tagból álló dalkör külön vonaton érkezend meg; a főparancsnok ez ügyben árt. A „magyar király“ vendéglőben tartandó dísz-ebédhez egy teríték ára 1 frt. 80 krba állapított meg. Az ebédre előjegyezni lehet Szekerak, Hornyánszky és Kopp János uraknál. A hangverseny este 7 óraker kezdődik és 9 óráig tart, azután táncz következik, mely lehetőleg világos reggelig fog tartani. Szíves olvasóink figyelmét felhívjuk e ritka, élvezetet ígérő estélyre s hisszük, hogy tömeges megjelenésével emelni fogja fényét és érdekességét.

Jegyzői szigorlat fog e hó 27. és 28. napjain tartatni a megyeházában az erre kiküldött bizottság előtt. A második nap leend a szóbeli, mely a főispáni kisteremben nyilvánosan tartatik.

Czobor Béla lapunk derék munkatársa primitiáját e hó 15 kén tartá helyben a püspöki székesegyházban Pauer János cz. püspök ur közreműködése mellett. A derék fiatal pap ezen egyházi első működése felett örvendünk. Mint értesültünk a jeles ifju a Biesko községi rom. kath. plebániánál leend mint kaplán alkalmazva, hisszük s reméljük, hogy a falusi életben is oly buzgalom s dicsérettel fog a hazai régészeti irodalomban működni, mint eddig.

Csillaghullás. Közeledvén augusztus 21-ike, mely napon földünk pályáját valamely szétrobbant bolygó

tovább keringő milliárdnyi apró részecskéi metszik — a meteorhullás tüneménye éjjelenként már észlelhető. Majdnem minden öt percznyi időközben fényes csikok tűnek fel az égboltozaton, futásuk által jelezve azon irányt, melyben ama apró égitestecskék valamelyike földünk vonzkörébe jutva alálhull. E tünemény a mily érdekes, ép oly megfigyelésre méltó látványt nyujt.

A megyei közkórházban július hóban a betegforgalom következő volt: június hóról ápolás alatt maradt 11, július 31 ig újonnan felvételtett 12, ápolatott összesen 23. Ezek közül elboacsátott gyógyulva 12, meghalt 1, összesen fogyaték 13. Ápolás alatt maradt július hó végén 10.

A távgyaloglás még mindig élénken foglalkoztatja a kedélyeket s valóban élénk rokonszenvet idézett majd mindenütt elő. Városunkban már több ilyen távgyalogási kísérlet volt, mely meglehetősen sikerrel végződött. E hó 14-én Csoórról volt Fejérvárig nem annyira versenygyaloglás, mint kísérlet. Ugyanis Szögyény Géza, Szögyény Feri és Juhász László urak csupán azon célból, valjon mennyi idő alatt lehet gyalog az utat Fejérvárig megtenni, említett nap este 6 óraker Csoórról elindultak s a kastély kapujától a palotai sorompóig 7 óra 35 perczkor tehát 1 óra 35 percz alatt értek. Másnap pedig reggel 6 óraker a palotai sorompótól visszaindulva a csóori kastélyhoz 7 óra 34 perczkor tehát 1 perczrel előbb mint jövet értek. — Mindenesetre dicsérendő a buzgóság s óhajjuk vajha meggyék s városunk ifjusága egy atletikai clubb szervezésére egyesülne, melynek védszárnyai alatt azután rendszeresen lehetne a testgyakorlat e nemét is művelni.

Radies Bernát jelesen szervezett zenetársulata a napokban visszatért Siófokról, s naponként halatja a jó zenét Balásnál, „magyar királynál“ és Vierzigmann kávéházban. Pénteken pedig a dalárda és tüzoltó ünnepélyen fog közreműködni.

Ujvidéki iparkiallítás. A szeptember 15 éig tartó iparkiallítás, mint halljuk, ugy a helybeli iparosok által kiállított saját készítmények mint a monarchia többi részéből küldött tárgyak sokasága által minden látogatót meglep. Nem hittük volna, hogy egy vidéki kiállítás látogatása oly tanulságos legyen, minthogy nekünk Ujvidékről újjak. Számos budapesti, bécsi, prágai, brünni, gráci stb. iparos ezen kiállításban gazdagon van képviselve ugy, hogy oly változatosságot és fényt találhatni minőt ugy az ujvidékiek valamint az általán a vidéki városok lakosai nem egy könnyen fognak láthatni, mert az ilyen nagyobb mérvű kiállítások eredménytel csak nagyobb időközökben rendezhetők. Öszintén kívánjuk, hogy ezen kiállítás a kívánt célt, a hazai ipar emelését elérje.

„Buzanemesítés“ ezim alatt Mokry Sámuel-től egy érdekes közgazdasági mű jelent meg. — Igen érdekes tartalommal bír különösen a gazdaközönség számára. — Ezen művet ajánljuk különösen gazdáink figyelmébe.

A vadászati-jegyek igen nagy mennyiségben kelnek el a megye hatóságánál, oly annyira, hogy a napokban a készlet elfogyván, a pénzügyi igazgatóságtól pedig újabb küldeményre hiába vártak s így sok megyei vadászkezdvelnek létketlenül kellett várakozni szenvédelve törvényes folytatására. — Ha már szigorú törvény hozatott a vadász-jegy nélkül vadászók ellen, jó volna, ha mindenkélt maga a kormány járna a jó példával előre s ne ergedné megtörténni azt, hogy az ugyis rövid vadászati idény alatt a vadászkezdvelők hétszámra várakozzanak a vadász-jegyekre.

A sz. István-ünnepély alkalmából a nyugoti vaspálya minden állomásától személyes és vegyes vonatokra leszállított áron adatnak jegyek 5 napi érvényvel.

Vasutépítési engedély. A közmunka és közlekedési minisztérium Fesetic Pál grfnak és érdektársainak engedélyt adott egy Budapestről a Csepel-szigeten, Adonyon, Sárbogárdon, Pinczehelyen át Dombóvárig vezetendő vasútra.

A lövöldében mult vasárnap összesen 400 lövés történt. Lédíjat nyertek fegyverrel: Kiss Ignác 4-es, Walch Károly 4-es, Rosznagl Antal 4-es, Baumann Ferenc 3-as körlovéssel, pisztolyal: Rosznagl Antal 4-es, Havas József 4-es körlovéssel.

A lókiállítás e megye területére nézve Székesfejérvárott aug. hó 22 dik napján fog megtartatni, mely alkalmattal az állami létenyészési díjak is ki fognak osztatni. Figyelmzettjük erre megyei gazdaközönségünket.

Pót ujonezállítás fog e hó 31-én a megyeház kistermében tartatni, felülvizsgálat pedig szeptember hó 1-jén leend.

Hamis ötförintos bankók. Nemcsak a vidéken, hanem a fővárosban is nagyon sok hamis ötförintos bankó van forgalomban. Figyelmzettjük olvasóinkat, hogy a bankjegyek átvételénél kissé óvatosak legyenek.

Baleset. Frei Károly helybeli bérkocsis szombaton Seregélyesre hajtott; ott azonban szerencsétlenül járt. A mint az úlőre felkapaszkodni akart, saját vigyázatlansága folytán a kocsiudján keresztül bukkott; a lovak megvadultak és a legnagyobb sebességgel nyargaltak tovább, a szerencsétlen kocsist nagyobb messzeségre vonszolták magukkal, s a kocsis a szenvedett sérülések következtében még ott a helyszínen meghalt. Egyébiránt csakugyan ezer szerencse, hogy senki másnak bántalma nem történt, mert a neki vadult lovak a kocsival feltartóztatlanul szágultak ki a faluból.

Egy hét leforgása óta folytonosan igen meleg napok következtek, a forróság oly nagy volt, hogy hasonló e nyár alatt még nem fordult elő. A meleg igen jótékonyan hatott a szőlőkre s nemcsak bő, hanem jó szőlőtermést várhatunk. Ha reményeinket valamely természeti csapás le nem hűti bő bortermés lesz.

Tüzeset. Aba községben e hó 12-én d. u. 2 óraker tűz ütött ki. Előgett a községi épület. A tüzoltásban nagy sikerrel működött Arany Sándor ur, azonkívül önfeláldozólag működtek közre herezeg Montenuovó és herezeg Salms huszárkadétek, kik dicsérendő legnagyobb buzgalommal iparkodtak a tüzet eloltani. Mi sikerült is az ő s többek derék közreműködésöknek.

Ha városi rendőségünknek fontos és igen sürgős dolga leend s gyorsan bérkocsira lesz szükség, akkor ajánljuk figyelmébe Czuppon urat, ki igen sürgösen szokott ugrálszik a megrendeléseknek eleget tenni. Ugyanis a napokban megrendeltetvén egy helyre este 1/27 órára, a mai napig is várakoznak rá, de mind eddig szerencsésen meg nem érkezett. — Az ily igen gyorsan haladó fiakkeros méltó a figyelemre, különösen a rendőség figyelmébe nagyon ajánlandó.

Öngyilkosság. Isztimér községben e hó 3 án Schelnitz Hermann nevű mintegy 50 éves rongyszedő izraelita Gulrich György isztiméri lakos istállójában magát felakasztotta honnet csak holtan váगतott le, ezen tettének indoka mindeddig nem tudatik.

Sport. Vasárnap augusztus 15-én — a vadász törvények szerint — lett felszabadítva a nyul- és fogolyvadászat.

Víziszonyban hunyt el e hó elején Moórott egy 18 éves szolgáló leány. Ezen valóban irtózatos betegség, mint mondják egy veszett macska harapása folytán kapta, mely állat által még 9 hóval ezelőtt maratott meg. A betegség deczára a szigorú orvosi felügyeletnek csak most ütött ki rajta s a legnagyobb kínok közt hunyt el.

Adakozások. A városi tanács által kibocsátott s házanként köröztetett aláírású ívre a budai vikárosultak javára következő adományok jegyzetettek fel: Szabad kir. Székesfejérvár város tanácsa 100 frt. Felmayer István 25 frt. Zlinszky István 10 frt. Reichard Mór 10 frt. György József 5 frt. Farkas Imre 5 frt. Deutsch Manó 5 frt. Veiner Sámuel 5 frt. Herezeg Ignác 5 frt. Schlesinger L. és társa 5 frt. Felner Sámuel és fia 10 frt. Pinkász Zsigmond 5 frt. Özv. Ullmann Ferenczné 4 frt. Herezeg Jakab 10 frt. Kováts 1 frt. 50 kr. Braun József 2 frt. Graub József 2 frt. Breuer József 3 frt. Stauber Armin 3 frt. Veisz Bernáth 1 frt. Neumann L. 2 frt. Mautner és Veisz 2 frt. Breuer Ignác 1 frt. Veisz Manó 1 frt. N. N. 2 frt. Kehrer 1 frt. 30 kr. Berger 1 frt. Baranyai Mátyás 2 frt. Dr. Fanta Adolf 2 frt. Louse Lusztig 1 frt. Ledófszki Ignác 20 kr. Kreizler Sámuel és fia 1 frt. Schlammádingert Antal 1 frt. Theodorovics és Csikós 2 frt. Lakos Ignác 1 frt. Guhard Mór 1 frt. Richter József 1 frt. Rosenberg Sam. 50 kr. N. N. 80 kr. Rosznagl Antal 2 frt. Szekerak és Hornyánszky 2 frt. Szelke Kristóf 1 frt. Gold József 1 frt. Róza Adolf 1 frt. Veisz Jakab 50 kr. Lindermann 2 frt. Detriché 1 frt. Kruppai György 2 frt. Roszberger Imre 1 frt. Berger J. 1 frt. Schnetzer Nándor 1 frt. Véber Gusztáv 2 frt. Özv. Gerber Lipótné 1 frt. Havranek Ignác 1 frt. Kubik Lőrincz 1 frt. Hoffmann Alajos 1 frt. Orbán György 2 frt. Deutsch D. A. 2 frt. Langraf Gábor 3 frt. Ilj. Vigyázó 2 frt. Dr. Say József 5 frt. N. N. 50 kr. Pick Ignác 3 frt. Markus Simon 1 frt. Vurczinger József 1 frt. Dreisziger Miklós 2 frt. Scherez Manó 5 frt. Birkl János 3 frt. Fridl Ferencz 1 frt. 50 kr. Schober Antal 1 frt. Lőrincze Elek 2 frt. Mészáros Károly 3 frt. Richter E. 2 frt. Véber Keresztély 2 frt. Lövinger testvérek 1 frt. Schwandfelder 1 frt. Danczinger Salamon 1 frt. Heisz Alajos 1 frt. N. N. 20 kr. Almásy Ferencz 1 frt. M. D. Neumann 1 frt. Bcdis György öreg 1 frt. Falvay János 1 frt. Magyaródi József 1 frt. Keresztes Jakab 20 kr. Schmedeg 50 kr. Horváth Mihály 50 kr. Magyar János 10 kr. Kováts Pál 50 kr. Schulez M. L. 2 frt. Lukátsi Antal 1 frt. Orsonics Gáspár 1 frt. Tuszkau Mór 1 frt. Genau Mihályné 1 frt. Vilhelm Lánge 50 kr. Kungl Ferencz 50 kr. Molnár József 10 kr. Ruder Ignác 5 frt. Czenky János 2 frt. Fekete István 1 frt. Kubni Ferencz 50 kr. Halász Dani 50 kr. Nogl Vincze 50 kr. Kis Gáspárné 30 kr. Stern Möricz 1 frt. Szemler Imre 50 kr. Összesen 332 frt. 20 kr. Azaz háromszáz harminckét forint 20 krajczár.

Az „Apollo“ című zeneműfolyóirat negyedik kötete legújabbán megjelent 8 ik számának tartalma: 1) Dal szöveg nélkül, Doppler Ferenczétl. 2) Két régi magyar nótá: I. Pap Szász andalgója, II. Martinovics induló. Zongorára ártirta Wachtel. 3) Nefeletjs, keringő, Nagy Bélától. 4) Gyalogutam kerek földön messze jár, ének és friss magyar, Thein Károlytól. A horiékön. A zene történelméből Händel élet- és jellemrajza Kapi Gyulától. Mátray Gábor. Vegyes Zenetűjegysek. Ezen érdekes folyóiratot ajánljuk olvasóink figyelmébe!

Vasuti menetrend.

Budára regg. 3 ó. 55 p. d. u. 1 ó. 50 p. este 6 ó. 30 p. Budáról regg. 7 ó. 15 p. d. e. 10 ó. 45 p. este 9 ó. 40 p. Kanizsára regg. 9 ó. 30 p. d. u. 2 ó. 25 p. éjjel 12 ó. Kanizsáról regg. 6 ó. 25 p. d. u. 2 ó. 0 p. éjjel 10 ó. 45 p. Ujszönybe regg. 10 ó. 18 p. éjjel 12 ó. 23 p. Ujszönyből d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 37 p. Veszprémbe regg. 9 ó. 34 p. éjjel 12 ó. 7 p. Veszprémből regg. 1 ó. 24 p. d. u. 4 ó. 34 p.

Beküldetett.
Minden beteg erőt és egészséget nyer gyógyszer és költség nélkül a
Revalescière du Barry
gyógytápszertől Londonból.

Mióta ő szentsége a pápa a Revalescière használata folytán meggyógyult és sok jeles orvos a Revalescière hasznosnak nyilvánította, senki sem kételkedhet annak gyógy-, tápláló hatásáról és gyógyerejéről, a következő bajoknál, mint: minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártyagyelezesi, hólyag- és vesebaj, gümő-, aszkór, nehéz lélegzés, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizi betegség, lázasdőllet, vérmegszorulás, fülzibongás, émiyegés és hányás, söterhesség folyamában, hashártyalob, méliakór, soványodás, csász, köszvény, sápkór ellen, ugyszintén csecsemőknel, eledelül dajkatej helyett előnyt érdemel. Kivonat 80,000 bizonyítványból gyógyításokról, melyek minden gyógyszer ellen daczoltak, ezek közt bizonyítványok: Dr. Wurzer tanártól, F. W. Beneki tanár úrtól, gyógytanácsos dr. Angelsten, dr. Cholerand, dr. Campell, dr. Dédé tanár, dr. Ure, Castlestuart grófnól, Issenstein hercegtől, Mensdorf-Pouilly minister elnökötől és több magas állásu egyénekötől tetszésre bérmentve beküldetnek.

Kivonatok a 80,000 bizonyítványból.

Dr. Wurzer bizonyítványa. **Bonn,** 1852. július. 10.
A Revalescière legtöbb esetben pótolja az orvosságot. Legnagyobb sikerrel használható hasmenés-, hucyos-, vesebetegségeknel s izgalmaknál, gyulladásook, gyomorbetegség, székszorulás, aranyér stb. betegségeknel.
Eppen oly sikerrel gyógyítja a kitűnő szer, a torok-, mell- s tüdőbajokat, tüdő- s gégesorvadásokat is.
Dr. Rud. Wurzer,
orvostudor s több tudományos egylet tagja.

Ismételve csak a legjobbat mondhatom Du Barry Revalesciéréről és azt minden esetben hasznosnak nevezhetem.

Dr. Angelstein.
Winchester (Angolország), decz. 3. 1842.

Az ön hatásos Revalesciérje tartós és komoly jellegű altesti bántalmakat, székrekedés, idegbajok stb. sikeresen gyógyított.
Mint szemtanuja ezek hatásának, igaz szívvel ajánlhatom azt mindenkinék.
James Shoreland, sebész.

Revalescière 4-szer táplálóból a husnál és 50-szer megkiméli a gyógyszer árat felnötteknél úgy mint gyermekeknel 1/2 fontos hádogszelenczébe 1 frt. 50 kr. 1 font 2 frt. 50 kr. 2 font 4 frt. 50 kr. 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière Bisquittek, szelenczékben 2 frt. 50 kr. és 4 frt. 50 kr. — Revalescière-csokoládé porban és táhlákban 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr. 48 csészére 4 frt. 50 kr. porokban 120 csészére 10 frt. 288 csészére — 576 csészére 36 frt.

Kapható: **Barry du Barry és társa** által Bécs, Wallfishgasse 8. sz. Székesfejevárott **Diebálla György** gyógyszerárában. Budapestén **Török József** gyógyszerésznél.

G a b o n a - á r
augusztus 18-kán.

Alsó-ausztriai mérő.	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4	70	4	40	4	30
Kétszeres	3	60	3	50	—	—
Rozs	3	30	3	20	3	10
Árpa	2	40	2	30	2	20
Zab	2	—	1	95	1	90
Kukoricza	2	70	2	60	2	50

Felelős szerkesztő: **Hattuffy Dezső.**

Hirdetések.

Eladó jószág.

Egy igen jó karban levő
6 oktályos szőlő
és egy szőlővel betöltött *pestis-pincze* eladó.
Felvilágosítással szolgál Klökner Péter könyvkereskedő ur.

Néhány ezer akó bélyegezett
(cimentirozott) **uj és használt üres hordó 2—14 akó nagyságban, minden mennyiségben jutányos áron eladó.**

Székesfejevárott, 1875. augusztus 10-én.

Felner Sámuel és fia.

Kigyó-utczában 21. számú ház
a benne levő eczetgyárral együtt szabad kézből eladandó.
Venni szándékozók dr. Perl Miksa ügyvéd ur irodájában a feltételeket megtekinthetik.

Hoffmann Mór,
háztulajdonos.

Lakik Budapestén, országút 45. sz. a.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Pályázat.

Fejérmegye Székesfejevár községi népiskoláinál megüresedett több tanítói állomásra f. évi szeptember 10-ig pályázat hirdetik.

Évi fizetése 485 frt., esetleg 425 frt. és külön lakszoba.

Tannyelv magyar.

A folyamodványok, melyekhez a pályázók erkölcsi viseletét, képzettségét, eddigi foglalkozását és jelenlegi alkalmazását tanusító hiteles okmányok csatolandók, az iskolaszékhez intézendők és a városi népiskolák igazgatóságához lesznek beküldendők.

Az állomások f. évi october 1-én elfoglalandók.

Megjegyzendő, hogy a megválasztandók arra is kötelezik magokat, miszerint hat heti felmondás nélkül az iskolát elhagyni nem fogják.

Székesfejevár, 1875. augusztus 10-én.

Az iskolaszék megbizásából
Janny József,
igazgató.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejevár szab. kir. város törvényhatóságánál egy 500 frt. évi fizetésben rendszerezett

irnoki állomás

időközben üresedésbe jutván, ezen helynek betöltése céljából az 1875. évi július hó 26-án tartott rendes havi közgyűlésnek 145/4556. sz. határozatához képest a pályázat ezzel kihirdettetik.

Felhivatnak e szerint mindazok, kik a fentjelzett állomásra pályázni kívánnak, hogy képességeit igazoló és mindenekben felszerelt folyamodványaitak bezárólag

ez évi augusztus hó 28-nak d. u. 5 órájáig

a városi törvényhatóság igtató hivatalához benyújtani annyival inkább el ne mulasszák; minthogy a netalán később jelentkezőknek ez érdembeli kérvényeik figyelembe nem vétethetnek.

Kelt Székesfejevárott, 1875. évi augusztus 10.

Novák Kálmán s. k., polgárnagy.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy Koller Gáspár mint a Müller János mélykúti lakos alperes részére árvaszékileg kinevezett gondnok ellen 3000 forint tőke s járulékai erejéig a tekintetes fejérmegyei tiszti ügyészsg mint hivatalbóli felperes részére bíróilag lefoglalt többrendbeli ingóságok; nevezetesen: 1 db perkátai önszegélyző című betéti-könyvecske, 1 db bársony viselt garnitúra, 1 db kanapéval, 8 db székkal, 1 db kettős schiffon, 1 db egyes schiffon, 3 db. diófa fényezett ágy, 4 db dunna stb., 1 db 8 éves kancazó, 1 db. 4 éves herélt pej csikó, 1 db setétpaj harmadfü herélt csikó stb. 2 db ökör stb. 1 db viselt hintó stb. 60 pozs. mérő zab stb. 23 drb különféle nemű s idejü sertés, 22 akó, részint vörös, részint fehér bor, 59 akó üres boroshordó stb. az

1875. évi augusztus hó 27-ik napján

reggeli 9 órakor

mélykúti pusztában nyilvános árverés útján a legnagyobb árt igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Kelt Székesfejevárott, 1875. augusztus hó 9-ik napján.

Tuboly István,

kir. törvényszéki végrehajtó.

Hirdetés.

Gróf Zichy Miklós ur után Vár-Palotán és Kúti községben maradt javak közül 2246 magyar holdból álló szántóföld-, rét- s legelőbirtok **folyó 1875. évi októbertől** kezdve több évre haszonbérbe adatni szándékolatik. Bővebb értesítést ad **dr. Patay József** orvos ur Vár-Palotán s Plosszer István ügyvéd ur Veszprémben, f. évi szeptember 11-től kezdve pedig **gróf Zichy Paulina** tulajdonosnénál értekezhetni a megállapodások felett.

Ezennel van szerencsém a n. érd. közönségnek tisztán kezelt, jóminőségű **badacsonyi boraimat** palaczkokban a következő jutányos áruk mellett ajánlani.

Finom badacsonyi fourmin	1/2 liter	palaczk 35 kr.	Finom vörös bor	3 centiliter	palaczk 30 kr.
" riesling	1/2 "	" 40 "	" muskatal szagos nagy	"	60 kr.
" "	3 centiliter	" 30 "	" " " kis	"	40 kr.
" vörös bor	1/2 liter	" 40 "			

Az 5 centiliter és a fehér kis üvegeket 7 krajczárjával, a 3 centiliter 5 krajczárjával, a nagy fehér üvegeket 10 krajczárjával visszaváltom.

Azonkívül fenn nevezett borokat 15 litertől kezdve nagyobb mennyiségbe is áruba bocsátom.

Tisztelettel

Abel Alajos,

Sz.-Fejevár, uri-utca 18. sz.

Ismét eladók engedményben részesülnek.

Nyomat. Sz.-Fejevárott a „Vörösmarty“ könyvnyomdában, Számmer Kálmánnál.